

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ
Одељење за економска и социјална питања

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

**МАТЕРИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ ЗАПОСЛЕНИХ
У ОБРАЗОВАЊУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Приредили:
Др Сања Пауновић
Др Рајко Косановић

Београд, септембар 2023. године

САДРЖАЈ

УВОД	3
1. Однос просечне нето зараде запослених у образовању и просечне нето зараде у Републици Србији	3
2. Реално смањење просечне нето зараде запослених у образовању	7
3. Смањење учешће издвајања за образовање у БДП-у	9
4. Смањење издвајања за образовање у укупним расходима буџета Републике	9

УВОД

Материјални положај запослених у образовању из године у годину постаје све тежи.

Основни показатељи све лошијег положаја запослених у образовању су:

- 1) Све веће заостајање просечне нето зараде у образовању за просечном нето зарадом у Републици;
- 2) Све веће заостајање просечне нето зараде у образовању за просечном зарадом запослених у јавном сектору;
- 3) Реално смањење просечне нето зараде у образовању у односу на раст потрошачких цена;
- 4) Реално смањење просечне нето зараде у образовању у односу на висину просечне потрошачке корпе;
- 5) Све мање учешће издавања за образовање у БДП-у;
- 6) Све мање учешће издавања за образовање у укупним расходима буџета Републике.

Просечна плата у образовању са повећањем од 5,5% + 10%, неће достићи ниво просечне зараде у Републици у 2024. години, а у овом тренутку је за 11,8% нижа од просечне потрошачке корпе за јун 2023. године.

Процент повећања просечне зараде у образовању од 10%, недовољан је да би се достигао ниво просечне зараде у Републици. Наша процена је да повећање просечне зараде у образовању од 1. јануара 2024. године не би смело да буде мање од 20%.

1. Однос просечне нето зараде запослених у образовању и просечне нето зараде у Републици Србији

У периоду од 2012. до јуна 2023. године просечна нето зарада у образовању нижа је од просечне нето зараде у Републици, са изузетком периода од 2018. до 2020. године. Последње три године (од 2021. до јуна 2023. године) заостајање просечне зараде у образовању за просечном зарадом у Републици све је веће.

Табела 1: Просечне зараде у Републици Србији (2010 – јун 2023)

	Србија	Образовање	Образовање/Србија
2010	34,142	35,867	105,1
2011	37,976	38,152	100,5
2012	41,377	40,764	98,5
2013	43,932	42,757	97,3
2014	44,530	43,031	96,6
2015	44,432	40,217	90,5
2016	46,097	40,791	88,5
2017	46,600	42,423	91,0
2018	49,650	51,919	104,6
2019	54,919	56,608	103,1
2020	60,073	60,638	100,9
2021	65864	63,507	96,4
2022	74,933	68,195	91,0
2023/јун	85,539	76,897	89,9

Однос просечне нето зараде у Републици Србији и просечне нето зараде у образовању, последњих година се погоршава на штету просечне зараде у образовању. У периоду I – VI 2021. године, просечна зарада у образовању од просечне зараде у Републици била је нижа за 2,09%, а у истом периоду 2023. године за 9,73%.

Табела 2: Однос просечне нето зараде у Републици Србији и у образовању (2021-2023)

Период	Република Србија	Образовање	Индекс (2:1)	Мања зарада у образовању
0	1	2	3	4
I – VI 2021	64.294	62.953	97,91	-2,09
I – VI 2022	72.952	67.716	92,82	-7.18
I – VI 2023	84.204	76.011	90,27	-9.73

- ЗАРАДА У ОБРАЗОВАЊУ (НЕТО)

1. Јануар – јун 2023. године76.011 динара
 - б. Од просечне зараде у Републици (84.204 дин)
нижа је за 9,7%
 - с. Од просечне зараде у администрацији – сви нивои (94.144 дин)
нижа је за19,3%
 - д. Од просечне зараде у администрацији – ниво државе (98.265 дин)
нижа је за22,6%
 - е. Од просечне зараде у администрацији – ниво локалне самоуправе
(102.914 дин) нижа је за26,1%
 - ф. Од просечне потрошачке корпе за јун 2023. године (100.003,77 дин)
нижа је за24,0%
 - За куповину једне просечне корпе потребна је 1,32 зараде

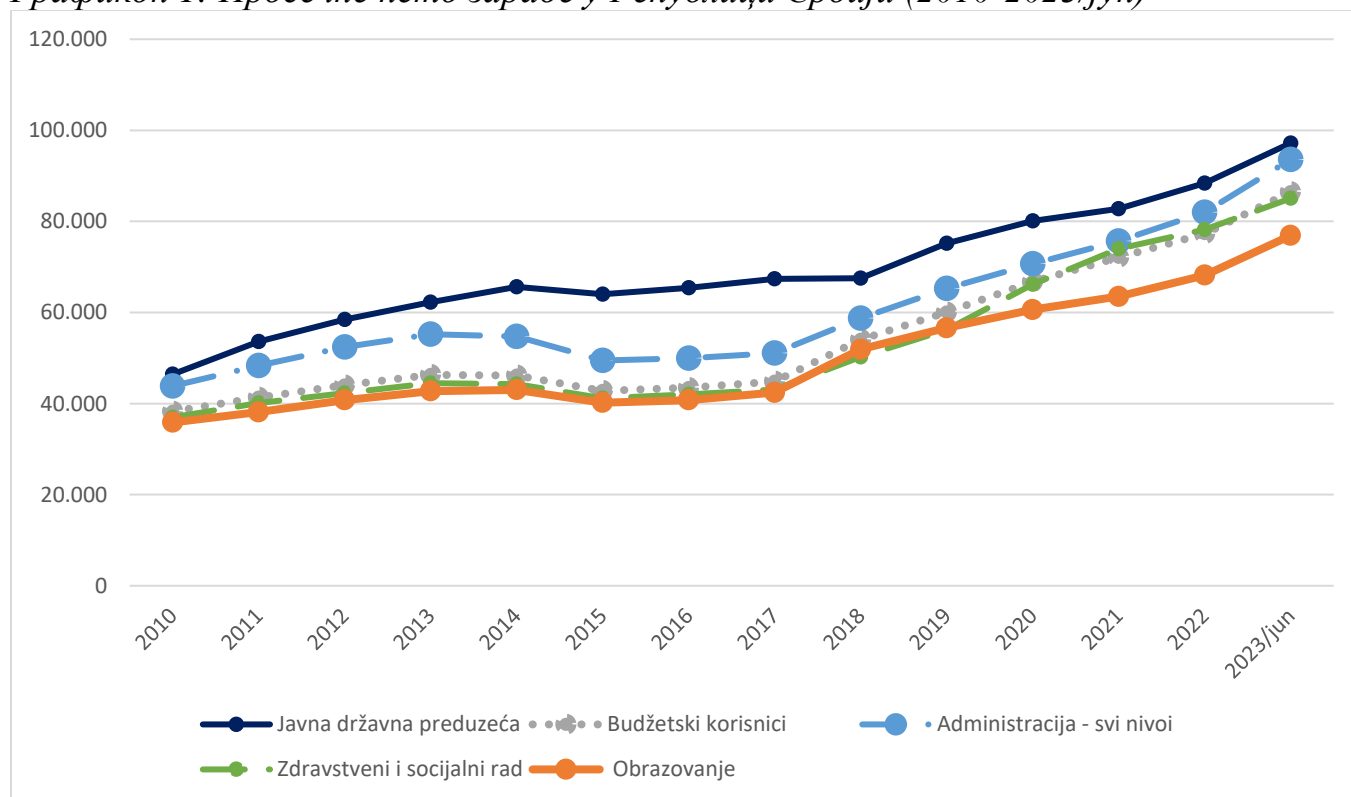
2. Просечна нето зарада у образовању увећана за 5,5%,
од септембра 2023. год ($76.011 * 105,5\%$)80.192 динара
 - а. Од просечне зараде у Републици нижа је за 4,8%
 - б. Од просечне зараде у администрацији – сви нивои нижа је за14,8%
 - с. Од просечне зараде у администрацији – ниво државе
нижа је за18,4%
 - д. Од просечне потрошачке корпе за јун 2023. године
нижа је за19,7%

3. Повећање за 10%, од 1. јануара 2024. године ($80.192 * 110\%$) ..88.211 динара
 - а. Просечна зарада у образовању од 1. јануара 2024. године
неће достићи ниво просечне потрошачке корпе из јуна 2023. године,
односно биће мања за11,8%

Табела 3: Просечне нето зараде у Републици Србији (2010-2023/јун)

	Србија	Јавна државна предузећа	Буџетски корисници	Администрација - сви нивои	Здравствени и социјални рад	Образовање
2010	34,142	46,435	38,277	43,858	36,996	35,867
2011	37,976	53,614	41,350	48,327	40,121	38,152
2012	41,377	58,462	44,055	52,401	42,314	40,764
2013	43,932	62,243	46,315	55,257	44,470	42,757
2014	44,530	65,635	46,196	54,757	44,268	43,031
2015	44,432	64,029	42,817	49,480	41,210	40,217
2016	46,097	65,416	43,468	49,979	42,025	40,791
2017	46,600	67,422	44,847	51,102	43,049	42,423
2018	49,650	67,537	54,043	58,752	50,222	51,919
2019	54,919	75,221	60,072	65,304	56,195	56,608
2020	60,073	80,119	66,749	70,721	66,207	60,638
2021	65,864	82,787	72,069	75,648	73,981	63,507
2022	74,933	88,362	77,263	82,014	78,177	68,195
2023/ јун	85,539	97,198	86,458	93,607	85,060	76,897

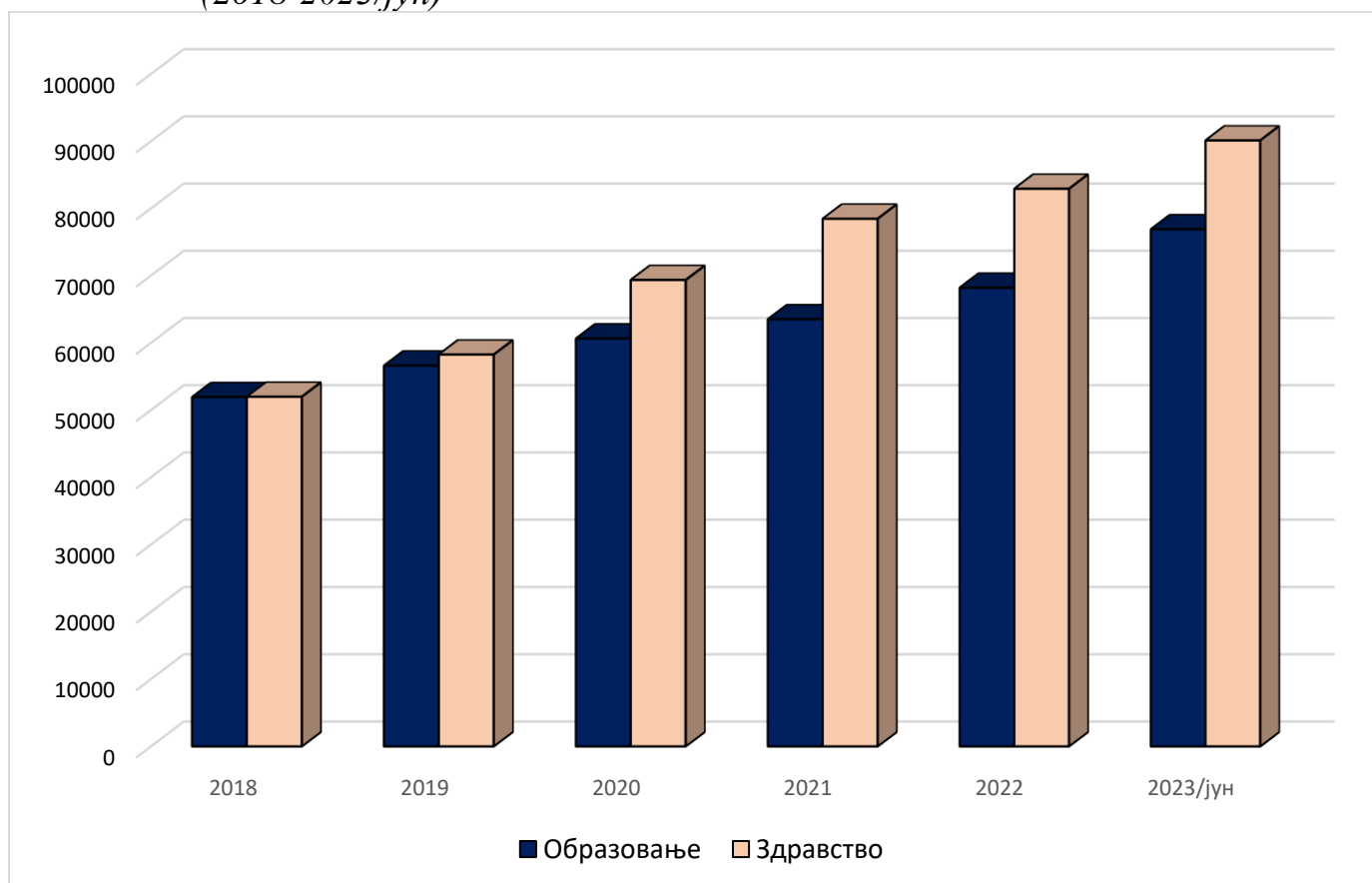
Графикон 1: Просечне нето зараде у Републици Србији (2010-2023/јун)

Табела 4: Просечна нето зарада у образовању и здравству Републике Србије (2018-2023/јун)

	Образовање	Здравство
2018.	51919	51970
2019.	56608	58254
2020.	60638	69347
2021.	63507	78457
2022.	68195	82920
2023/јун	76897	90110

Графикон 2: Просечна нето зарада у образовању и здравству Републике Србије (2018-2023/јун)

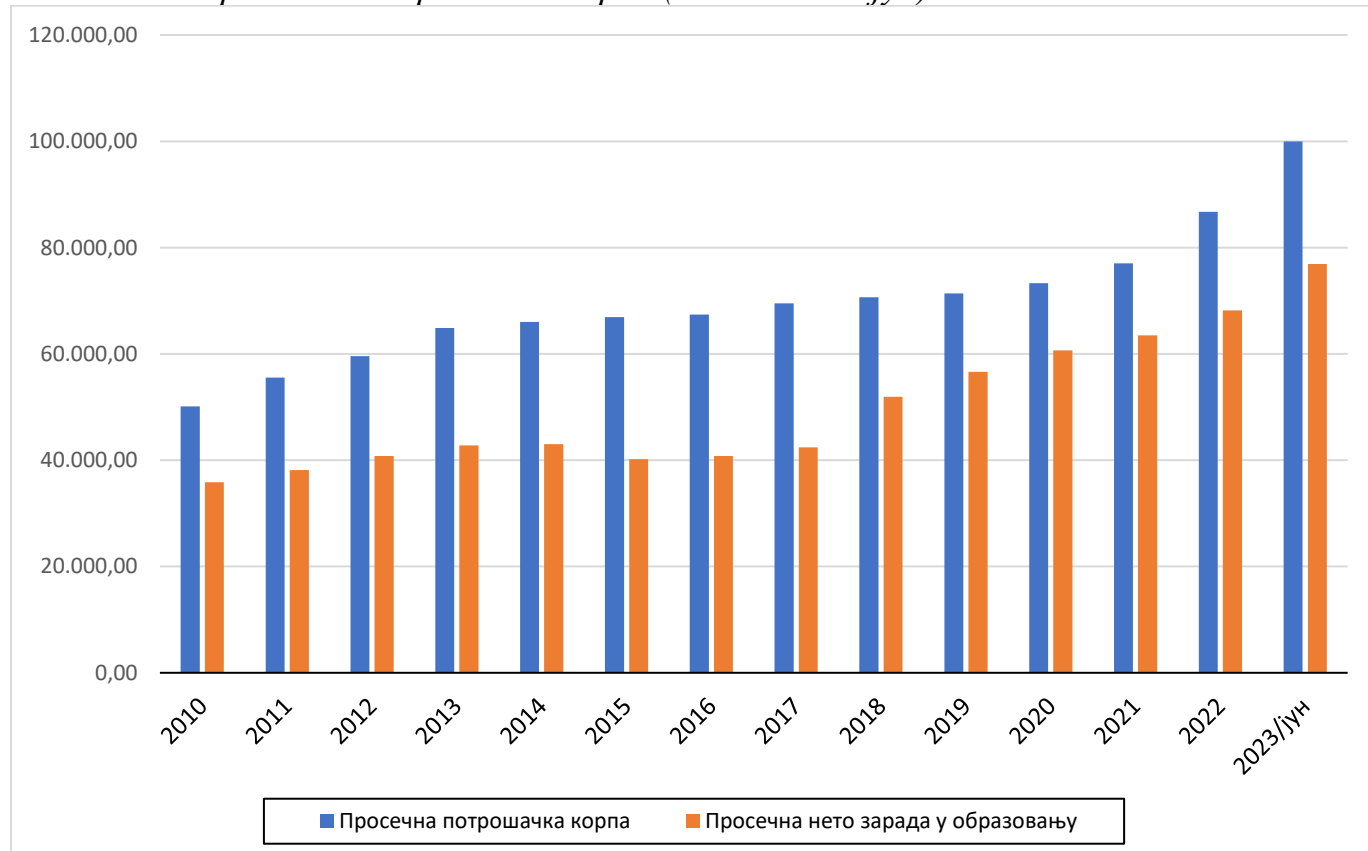
2. Реално смањење просечне нето зараде запослених у образовању

Од 1. јуна 2021. године до јула 2023. године потрошачке цене су порасле за 27,5%, а плате у образовању за 20,2%. То значи да су плате запослених у образовању данас реално ниже за 5,7%, него пре две године.

Табела 3: Однос просечне нето зараде у образовању и просечне потрошачке корпе (2010 – 2023/јун)

Година	Просечна потрошачка корпа	Просечна нето зарада у образовању	% учешћа просечне зараде у просечној потрошачкој корпи
2010	50,138.86	35,867	71.5
2011	55,568.13	38,152	68.7
2012	59,593.67	40,764	68.4
2013	64,895.88	42,757	65.9
2014	66,013.29	43,031	65.2
2015	66,903.21	40,217	60.1
2016	67,436.75	40,791	60.5
2017	69,522.73	42,423	61.0
2018	70,654.64	51,919	73.5
2019	71,398.98	56,608	79.3
2020	73,322.69	60,638	82.7
2021	77,040.88	63,507	82.4
2022	86,759.86	68,195	78.6
2023/јун	100,003.77	76,897	76.9

Графикон 3: Однос просечне нето зараде у образовању и просечне потрошачке корпе (2010 – 2023/јун)

3. Смањење учешће издвајања за образовање у БДП-у

Већ трећу годину смањује се учешће издвајања за образовање у БДП-у (са 3,8% на 3,6% и сада на 3,1%).

4. Смањење издвајања за образовање у укупним расходима буџета Републике

Већ трећу годину смањује се учешће издвајања за образовање у укупним расходима буџета Републике Србије:

- a. 2021. године 13,7%;
- b. 2022. године 13,2%;
- c. 2023. године 12,0%.